

Izmene Zakona o elektronskom fakturisanju ("Sl. glasnik RS", br. 44/2021, 129/2021, 138/2022, 92/2023 i 94/2024) i novi Zakon o elektronskim otpremnicama („Službeni glasnik RS”, br. 94/2024)

U Službenom glasniku RS objavljene su izmene i dopune Zakona o elektronskom fakturisanju (u daljem tekstu: “Zakon o e-fakturisanju”) koje se primenjuju od 1. januara 2025. godine, kao i novi Zakon o elektronskim otpremnicama (u daljem tekstu: “Zakon o e-otpremnica”), koji stupa na snagu i primenjuju se od 6. decembra 2024. godine.

1. Zakon o e-fakturisanju

Izmenama Zakona o e-fakturisanju, uveden je pojam „status subjekta” koji predviđa obavezu svakog subjekta koji se nalazi u sistemu elektronskih faktura da iskazuje podatke koji se odnose na obavezu obračunavanja poreza na dodatu vrednost. Subjekti, koji su upisani u listu korisnika sistema elektronskih faktura, a koji se do 15. decembra 2024. godine ne izjasne o statusu subjekta, u sistem elektronskih faktura će se unositi podaci o statusu subjekta na osnovu podataka preuzetih od Poreske uprave.

Obaveza elektronskog evidentiranja obračuna poreza na dodatu vrednost uvedena je i za prvi prenos prava raspolaganja na novoizgrađenim građevinskim objektima, ekonomski deljivim celinama u okviru tih objekata

i vlasničkih udela na tim dobrima, dok se ova obaveza ukida za promet turističkih agencija i promet polovnih dobara, umetničkih dela, kolekcionarskih dobara i antikviteta, uključujući i primljeni avans, na koji se primenjuju posebni postupci oporezivanja.

Izmenama i dopunama Zakona o e-fakturisanju predviđeno je i sačinjavanje **preliminarne poreske prijave**, na osnovu podataka koji se nalaze u sistemu elektronskih faktura.

Na kraju, u cilju što efikasnijeg i pouzdanijeg praćenja prekograničnih transakcija i prometa između privrednih subjekata, propisuje se da će korisnik sistema elektronskih faktura moći da izvrši uvid u podatke o uvozu, odnosno dopremanju dobara stavljenih u slobodan promet u skladu sa carinskim propisima, pristupom listi carinskih deklaracija za uvoz, odnosno dopremanje dobara.

2. Zakon o e-otpremnica

Kada je reč o Zakonu o e-otpremnica, specifično je da će se ovaj zakon sprovesti **fazno**, tako da će **prva faza otpočeti 1. januara 2026. godine**, kada će se Zakon prvenstveno primenjivati na javni sektor i učesnike u otpremanju akciznih dobara, a puna primena propisa će nastupiti u **drugoj fazi, koja će otpočeti 2027. godine**.

Razlozi za donošenje novog Zakona o e-otpremnica jeste potreba za uvođenjem centralizovanog sistema elektronskih otpremnica koji bi omogućio razmenu otpremnica u standardizovanom digitalnom formatu. Na ovaj način će se obezbediti zaštita od zloupotrebe podataka,

postići će se transparentnost u radu privrednih subjekata, doprineće se efikasnosti inspekcijskih organa, pre svega kroz finansijsku kontrolu.

Zakonom su posebno definisani su termini **e-otpremnic**a i **e-prijemnic**a. Obavezu slanja e-otpremnice ima subjekt privatnog sektora i subjekt javnog sektora po osnovu svakog kretanja dobara nad kojima ima pravo raspolaganja, kao i operater prevoza po osnovu kretanja dobara nalogodavca, dok postoji i čitava lista kretanja dobara koja ne podležu obavezi slanja e-otpremnice, s tim što Zakon predviđa izuzetke u odnosu na, između ostalog, isporuku robe preko distributivnih mreža, promet na malo u skladu sa propisima o fiskalizaciji, obaveze iz međunarodnih sporazuma i dr.

E-otpremnice će se slati, primati, čuvati i upravljati preko centralizovanog sistema e-otpremnica, u okviru koga će se svaka poslata e-otpremnic a evidentirati, verifikovati i čuvati, sve u cilju što efikasnijeg praćenja robe u njenom transportu, od prvog utovara, pa sve do njenog konačnog prihvatanja. Lica koja nisu zakonski korisnici sistema moći će da isti koriste, kao dobrovoljni korisnici, pod uslovima predviđenim Zakonom.

E-prijemnic e će služiti za prihvatanje ili odbijanje e-otpremnica. U tom smislu, Zakon pravi razliku između subjekata javnog i privatnog sektora, u smislu propuštanja obaveza slanja e-prijemnic e, pa se tako kod subjekata javnog sektora, e-otpremic a smatra u celosti prihvaćenom, a kod subjekata privatnog sektora se smatra u

potpunosti odbijenom. Zakonom su predviđeni uobičajeni elementi koje elektronska otpremnic a sadrži, ali je ostavljena i mogućnost da se u otpremnic u mogu uneti i drugi podaci od značaja za pošiljaoca, primaoca ili druge zainteresovane strane.

Elektronske prijemnic e će omogućiti sa jedne strane primaocu robe da vrši kontrolu isporučene robe, dok će inspekcijski organi, za sve vreme transporta određene robe, imati uvid u istoriju e-otpremnice, od njenog nastanka i evidentiranja u sistemu, pa sve do njenog potvrđivanja od primaoca robe.

Zakon o e-otpravnicama predviđa posebna pravila i rokove čuvanja e-otpremnica, a sadrži i **kaznene odredbe**, kojima se predviđaju novčane kazne za nepoštovanje zakonskih obaveza kroz prekršaje pravnih lica (od 200.000 do 2.000.000 dinara), odgovornih lica u okviru pravnog lica (od 50.000 do 150.000 dinara) i preduzetnika (od 50.000 do 500.000 dinara).

Za sve dodatne konsultacije ili pravnu pomoć, možete se obratiti timu Tasić & Partneri putem mejla na office@tasiclaw.com ili putem telefona na +381116302233.